

Національна безпека України

I. Опис навчальної дисципліни

Цей курс покликаний закласти теоретичний фундамент для розуміння та аналізу проблем, що відносять до сфери національної безпеки, виробити підготовку кваліфікованих фахівців з питань національної безпеки. Курс охоплює широкий спектр проблематики – від політичних, економічних, соціальних та інших аспектів національного та міжнародного вимірів безпеки, до їх практичного аналізу, виявлення тенденцій та закономірностей, здатності використовувати сучасний аналітико-прогностичний апарат для дослідження безпекових проблем. Це дозволить студентам застосовувати отримані знання як для самостійних досліджень, так і в подальшій науковій та професійній діяльності в державному і приватному секторах – в органах державної влади, приватному секторі економіки й господарства тощо.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: закласти теоретичний фундамент для розуміння та аналізу проблем, що відносять до сфери національної безпеки, а також навчити застосовувати свої знання у виконанні практичних завдань.

Завдання:

Ознайомити студентів з:

- о теоретичними та методологічними засадами розуміння поняття національної безпеки, тенденціями її розвитку в Україні та світі;
- о національною безпекою як видом універсальною сферою діяльності, яка носить міжгалузевий характер, її сутністю та атрибутивними характеристиками; об'єктами та суб'єктами національної безпеки;
- о основними напрямками забезпечення національної безпеки держав на сучасному етапі.

Навчити студентів:

- о виявляти та аналізувати основні тренди сучасної політики національної безпеки України та інших держав;
- о аналізувати стратегії забезпечення національної безпеки провідних країн світу;
- о застосовувати наукові підходи під час аналізу процесів в сфері національної безпеки;
- о розуміти основні засади формування та чинники розвитку системи національної безпеки держави на сучасному етапі;
- о аналізувати актуальні проблеми національної безпеки, перспективи розвитку систем національної та міжнародної безпеки у сучасному світі.

Основні завдання дисципліни сформовано відповідно до освітньо-професійної програми «Політологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідають таким ЗК та СК:

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 8. Здатність спілкуватися іноземною мовою

III. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- зміст поняття національної безпеки;
- сутнісні ознаки, рівні та види національної безпеки;
- об'єкт, предмет і структуру національної безпеки;
- сутність та особливості функціонування системи забезпечення національної безпеки держави;

вміти:

- дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;
- застосовувати набуті знання для аналізу стану забезпечення національної безпеки держави;
- аналізувати безпекове середовище держави;
- аналізувати характер та класифікувати основні загрози національній та міжнародній безпеці.

Програмними результатами навчання, згідно з освітньо-професійною програмою «Політологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, є:

ПРН 1. Застосовувати для розв'язування складних завдань політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПРН 2. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПРН 3. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами (та/ або іншою іноземною мовою) під час обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері політології.

ПРН 4. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та ймовірні наслідки політичних рішень.

ПРН 5. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПРН 6. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН 7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти (здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність), оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН 8. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

ПРН 9. Конструювати дизайн розробляти методологію та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних кількісних і якісних методів, зокрема мови програмування R.

ПРН 10. Комплексно аналізувати та розуміти особливості функціонування публічної політики, політичних інститутів та процесів в Україні та країнах Центрально-Східної Європи.

ПРН 11. Демонструвати розуміння комплексної природи, складності, логіки і закономірності гібридних загроз.

ПРН 12. Виявляти, ідентифікувати, класифікувати гібридні загрози та ефективно на них реагувати в міжгалузевій взаємодії.

ПРН 13. Використовувати сучасні технології для прийняття рішень в боротьбі із гібридними загрозами.

ПРН 14. Застосовувати спеціалізовані знання у ефективній протидії гібридним впливам у сфері національної безпеки.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни	Вид навчального заняття	Самостійна робота	Обов'язкове читання	Контрольні заходи
1	Вступ до національно-безпекознавства	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (8 год.)	Основна література: 8, 11, 13, 38, 45.	Есе
2	Система забезпечення національної безпеки держави	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 11, 38, 45.	Есе
3	Правоохоронні органи в системі забезпечення національної безпеки	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (8 год.)	Основна література: 3, 9, 22, 38, 40, 53.	Есе
4	Спеціальні служби як ключовий елемент забезпечення національної безпеки	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 21, 38, 40, 44, 55, 60.	Есе
5	Національні збройні сили як елемент системи національної безпеки	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 37, 38, 40, 52.	Есе
6	Міжнародна складова національної безпеки держави	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 4, 7, 14, 33, 39.	Есе

7	Інформаційна складова національної безпеки держави	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 15, 16, 19, 32, 35, 43, 54.	Есе
8	Тероризм як загроза національній безпеці на сучасному етапі	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 1, 2, 5, 6, 57, 58.	Есе
9	Система забезпечення національної безпеки України	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 11, 17, 34, 38, 45.	Есе
10	Інтеграція України у євроатлантичну систему колективної безпеки	Лекція (2 год.)	—	—	—
11	Основні причини виникнення та характер збройних конфліктів у світі на початку XXI століття	Лекція (2 год.)	—	—	—
12	Російська агресія і еволюція безпекової політики України	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 7, 11 17	Есе
13	Сучасна система євроатлантичної безпеки і російська агресія	Лекція (2 год.) Практична (2 год.)	Опрацювати літературу до теми (9 год.)	Основна література: 7, 11, 14, 17	Есе
14	Цивільна безпека і цивільний захист населення держави	Лекція (2 год.)	—	—	—
15	Система цивільної безпеки України	Лекція (2 год.)	—	—	—

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до виду контролю	Оцінювання
Система забезпечення національної безпеки держави	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів

Правоохоронні органи в системі забезпечення національної безпеки	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Діяльність спецслужб як складова національної безпеки	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Національні збройні сили як елемент системи національної безпеки	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Міжнародна складова національної безпеки держави	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Інформаційна складова національної безпеки держави	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Тероризм як загроза національній безпеці	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Цивільна безпека і цивільний захист населення держави	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів
Система цивільної безпеки України	Есе	Об'єм – 500 слів	10 балів

VI. Рекомендована література

1. Ананьїн В. Насильство як явище філософського аналізу / Ананьїн В. // Мультиверсум. – 2005. – № 48.
2. Бжезинський З. Україна та Європа / З. Бжезинський // Національна безпека і оборона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD7_ukr.pdf
3. Боротьба з тероризмом / Ліпкан В.А., Никифорчук Д.Й., Руденко М.М., – К.: Знання України, 2002. – 254 с.
4. Горбулін В. Який Фенікс народиться зі згарища світової гібридної війни? / В. Горбулін // Дзеркало тижня [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://dt.ua/internal/yakiy-feniks-naroditsya-zi-zgarischa-svitovoyi-gibridnoyi-viyni-259112_.html
5. Горбулін В., Литвиненко О. Національна безпека України: актуальні виклики – адекватні відповіді / Горбулін В., Литвиненко О. // «Дзеркало тижня». – 2009. – № 11 (739) 28 березня – 4 квітня.
6. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Засади національної безпеки України: Підручник / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. – К.: Інтер-технологія, 2009. – 272 с.
7. Данільян О. Г. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації / Данільян О. Г., Дзьобан О. П., Панов М. І. – Харків : Фоліо, 2002. – 285 с.
8. Дзьобань О. П. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій (методологія дослідження та забезпечення): Монографія. – Харків : Константа, 2006. – 440 с.
9. Доповідь Українського форуму «Безпека – 2010» [Електронний ресурс] / Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції України. – Режим доступу: <http://www.nceai.gov.ua/217.553.0.0.1.0.phtml>
10. Жовтенко Т. Пряма і явна загроза: як корупція шкодить національній безпеці України / Тарас Жовтенко // Радіо «Свобода» [Електронний ресурс] // Режим доступу:

<https://www.radiosvoboda.org/a/27026449.html>

11. Жовтенко Т. Російська агресія і еволюція НАТО / Тарас Жовтенко // Радіо Свобода [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27148718.html>
12. Жовтенко Т. Г. Інформаційний вимір сучасних військових конфліктів (Іракська кампанія 2003 р.) / Жовтенко Т. Г., Яблонський В. М. // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 4(9). – С.171 – 176.
13. Жовтенко Т. Г. Психологічні операції збройних сил США під час війни в Афганістані (2001–2002 рр.) / Жовтенко Т. Г. // Грані. – 2009. – №3(65). – С.166 – 168.
14. Жовтенко Т.Г. Стратегування інформаційної безпеки України в умовах військово-політичного протистояння з РФ / Т.Г. Жовтенко // Інформаційна безпека у воєнній сфері. Сучасний стан та перспективи розвитку: збірник матеріалів міжвідомчої науково-практичної конференції (Київ, 31 березня 2015 р.). – К.: НУОУ ім. І. Черняховського, 2015. – С. 111–115. (216 с.).
15. Жовтенко Т. Г. Тенденції розвитку приватного сектору безпеки Сполучених Штатів Америки: уроки для України / Т. Г. Жовтенко // Стратегічні пріоритети №3(32), 2014. – С. 197–200.
16. Жовтенко Т. Г. Теоретичні основи Мережно-центричного протиборства / Жовтенко Т. Г. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 64 (у двох частинах). Частина І. К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. – С.67 – 71.
17. Жовтенко Т.Г. Українсько-російський конфлікт в Автономній республіці Крим: причини та нові безпекові виклики / Жовтенко Т.Г. – Рівне : Рівненський обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій, 2014. – 16 с.
18. Жовтенко Т. Г. Под прицелом МІ-6. О роли британской разведки в глобальной антитеррористической кампании / Т. Жовтенко // В мире спецслужб. – 2005. – №2. – С. 64–67.
19. Жукевич І. Професійна компетентність майбутнього правоохоронця: сутність і складові / І. Жукевич // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – С. 54 – 60.
20. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» // Голос України. – 2003. – №77.
21. Закон України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом» // Голос України. – 2002. – № 3.
22. Закон України про ратифікацію Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом // Голос України. – 2002. – №28.
23. Закон України «Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму» // Голос України. – 2002. – №185.
24. Закон України «Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму» // Голос України. – 2006. – №78-79.
25. Закон України «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму» // Голос України. – 2006. – №158.
26. Закон України «Про ратифікацію Протоколу, що вносить зміни до Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом» // Голос України. – 2006. – № 211.
27. Закон України «Про розвідувальні органи України» // ВВР. – 2001. – №19. – Ст. 94.
28. Каляев А. Збройні сили України у миротворчих операціях ООН і ОБСЄ / А. Каляев // Наукові записки. Серія: Історичні науки. – 2009. – Вип. 14. – С. 396–408.
29. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посібник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 172 с.
30. Крутов В.В., Пилипчук В.Г. Становлення і розвиток недержавних суб'єктів сектору безпеки України (система безпеки підприємництва) / Крутов В.В., Пилипчук В.Г. – К.: НІСД, 2011. – 85 с.
31. Леонов В. М. Збройні сили України як складова сектору безпеки і оборони держави / В. М. Леонов // Юридичний науковий електронний журнал. – № 4. – 2017. – С. 94 – 97.

32. Ліпкан В. А. Національна безпека України. Навчальний посібник / В. А. Ліпкан. – К., 2009. – 576 с.
33. Лукас Е. Нова холодна війна. Як Кремль загрожує і Росії, і Заходу / Едвард Лукас. – Київ : Tempora, 2009. – 488 с.
34. Матеріали комплексного огляду сектору безпеки України [Електронний ресурс] // Режим доступу:
http://www.szru.gov.ua/index_ua/index.html%3Fp=1895.html
35. Матюхіна Н.П. Приватний сектор безпеки: нові реалії сучасного простору безпеки України / Матюхіна Наталія Петрівна [Електронний ресурс] // Режим доступу:
http://dspace.nulau.edu.ua:8088/bitstream/123456789/2078/1/Matyxina_7_11.pdf
36. Мільченко О. М. Історія участі України в діяльності тренувальної місії НАТО в республіці Ірак // Олег Михайлович Мільченко, Денис Степанович Каменцев // Військово-науковий вісник Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – 2012. – Вип. 18 – С. 47–54.
37. Напрями реформування спецслужб України [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<http://mediarnbo.org/2016/01/25/napryami-reformuvannya-spetsluzhb-ukrayini-chi-vid-povidaye-yevropeyska-interpretatsiya-realnim-potrebam-zabezpechennya-natsionalnoyi-bezpeki/>
38. Новицький Г.В. Теоретико-правові основи забезпечення національної безпеки України: монографія / Г. В. Новицький. – К.: Інтертехнологія, 2008. – 496 с.
39. Поляков С. Ю. Функції й принципи організації та функціонування Збройних сил України / С. Ю. Поляков // Питання адміністративного і фінансового права. – № 122. – 2013. – С. 85 – 96.
40. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. – К. : НІСД, 2010. – 288 с
41. Совместное заявление комиссии НАТО-Украина / NATO Summit, Wales, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.gov.uk/government/publications/nato-summit-2014-joint-statement-of-the-nato-ukraine-commission/--539034>
42. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про стратегію національної безпеки України» від 26.05.2015 Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>
43. Участь ЗС України у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки / Міністерство оборони України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mirotvorchist/>
44. Феденко О. В. Миротворча діяльність України як критерій готовності її збройних сил / Олександр Володимирович Феденко / Військово-науковий вісник Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – 2012. – Вип. 12.– С. 97–107.
45. Федоренко В. В. Ефективність військово-правового виховання військовослужбовців як методологічна проблема / В. В. Федоренко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – Випуск 3. – Том 2. – 2017. – С. 178 – 182.
46. Шевцов С. О. Формування професійно-психологічної компетентності у працівників правоохоронних органів України як складової професійної підготовки / С. О. Шевцов // Криміналістичний вісник. – № 2(24). – 2015. – С. 19 – 25.
47. Alberts David S. Network-Centric Warfare. Developing and Leveraging Information Superiority. 2-nd Edition (revised) / David S. Alberts, John J. Garstka, Frederick P. Stein. – CCRP, 2000. – 287 p.
48. Burch J. A Domestic Intelligence Agency for the United States? A Comparative Analysis of Domestic Intelligence Agencies and Their Implications for Homeland Security / J. Burch [Електронний ресурс] // Режим доступу:
<https://www.hsaj.org/articles/147>

49. Defence Budgets and Cooperation in Europe: Developments, Trends and Drivers [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.iai.it/sites/default/files/pma_report.pdf
50. Giannopoulos, G., Smith, H., Theocharidou, M., The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model, EUR 30585 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, ISBN 978-92-76-29819-9, doi:10.2760/44985, JRC123305.
51. Keir Giles The Next Phase of Russian Information Warfare. Riga : NATO Strategic Communications Centre of Excellence, 2017 . 16 p.
52. Riley J. State and Local Intelligence in the War on Terrorism / Jack K. Riley [Електронний ресурс] // RAND Publications, 2005. – 92 p. – Режим доступу:
http://www.rand.org/pubs/monographs/2005/RAND_MG394.pdf
53. Scheuer M. Through Our Enemy's Eyes. Osama bin Laden, Radical Islam and the Future of America (Revised Edition) / Micheal Scheuer. – Potomac Books, 2006. – 443 p.
54. Shapiro, Andrew J. A New Era for U.S. Security Assistance / Andrew J. Shapiro // The Washington Quarterly. – Fall 2012. – pp. 23–35.
55. Sweijts, T., & Zilincik, S. (2019). Cross Domain Deterrence and Hybrid Conflict. Hague Centre for Strategic Studies. 38p.
56. Vitkauskas D. The Role Of A Security Intelligence Service In A Democracy / Dovydas Vitkauskas. – NATO Democratic Institutions Fellowships Programme 1997–1999, 1999. – 57 p.

VII. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Глосарій гібридних загроз URL: <https://warn-erasmus.eu/ua/glossary/>
2. Електронний ресурс: Європейський центр з протидії гібридним загрозам Hybrid CoE URL: <https://www.hybridcoe.fi/>
3. Addressing Hybrid Threats: Priorities for the EU in 2020 and Beyond, European View 2020, Martens Center for European Studies, Vol. 19(1) 62–70.
4. Cederberg A. How can Societies Be Defended against Hybrid Threats? / A. Cederberg, P. Eronen // STRATEGIC SECURITY ANALYSIS SEPTEMBER, 2015. – No 9. URL : http://www.defenddemocracy.org/content/uploads/documents/GCSP_Strategic_Security_Analysis_-_How_can_Societies_be_Defended_against_Hybrid_Threats.pdf.
5. Chambers J. Countering gray-zone hybrid threats. Analysis of Russia's 'New Generation Warfare' and Implications for the US Army / J. Chambers. – October 18, 2016. URL : <https://mwi.usma.edu/wp-content/uploads/2016/10/Countering-Gray-Zone-Hybrid-Threats.pdf>.
6. Countering hybrid threats: EU-NATO cooperation. – March, 2017. URL : [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599315/EPRS_BRI\(2017\)599315_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/599315/EPRS_BRI(2017)599315_EN.pdf).
7. Countering Hybrid Warfare Project: Understanding Hybrid Warfare a Multinational Capability Development Campaign project URL : https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/647776/dar_mcdc_hybrid_warfare.pdf.
8. Davis J.R. Jr. Continued evolution of hybrid threats. The Russian Hybrid Threat Construct and the Need for Innovation URL : http://www.ileridunya.com/wp-content/uploads/2016/02/CONTINUED_EVOLUTION_OF_HYBRID_THREATS.pdf.
9. Defence Budgets and Cooperation in Europe: Developments, Trends and Drivers URL: http://www.iai.it/sites/default/files/pma_report.pdf
10. Department of Defense: Report on Strategic Communication. URL: http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/dod/dod_report_strategic_communication_11feb10.pdf.
11. Joint communication to the European Parliament and the Council. Joint framework on countering hybrid threats. A European Union response 2016 URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016JC0018>.
12. Kofman M. A Closer Look at Russia's 'Hybrid War' / M. Kofman, M. Rojansky // Kennan Cable (Kennan Institute at the Woodrow Wilson Center, April 2015). – № 7, April 2015. URL :

<https://www.files.ethz.ch/isn/190090/5-KENNAN%20CABLE-ROJANSKY%20KOFMAN.pdf>.

13. Michael Rühle, Clare Roberts (2021). Enlarging NATO's toolbox to counter hybrid threats, 19 March, URL : <https://www.nato.int/docu/review/articles/2021/03/19/enlarging-natos-toolbox-to-counter-hybridthreats/index.html>
14. Pomerantsev P. Why we're post-fact? URL: <https://granta.com/why-were-post-fact/>
15. Security and defense: Significant progress to enhance Europe's resilience against hybrid threats – more work ahead European Commission. – Press release, Brussels, 19 July 2017. URL : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2064_en.htm.
16. Thiele R. D. Hybrid Threats – And how to counter them / R. D Thiele // ISPSW Strategy Series: Focus on Defense and International Security. – Issue No. 448, Sep 2016. – S. 2. URL : http://www.ispsw.com/wp-content/uploads/2016/09/448_Thiele_Oslo.pdf.
17. Understanding hybrid threats. Briefing European parliamentary research service. – June, 2015. URL : [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/564355/EPRS_ATA\(2015\)564355_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/564355/EPRS_ATA(2015)564355_EN.pdf).

VIII. Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу академічної доброчесності¹.

Окреслимо його основні складові:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Курс підготовлено за рекомендаціями проєкту ERASMUS+ «Академічна протидія гібридним загрозам–WARN» Erasmus+ Capacity Building Project WARN
610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-CBHE-J

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

¹ Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Острозька академія» / https://www.oa.edu.ua/ua/info/kodeks_akademichnoj_dobrochesnosti